

**בבית הדין לעררים
מחוז ירושלים**

**ערר 18/
2276**

בעניין:

1. _____ סיאם, ת"ז _____
2. _____ סיאם, ת"ז _____
3. ג' _____, קטין, ת"ז _____
4. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
– ע"ר מס' 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד בנימין אחסתרביה (מ"ר 58088) ו/או ענת גונן
(מ"ר 28359) ו/או דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או עביר גיבוראן-
דכוור (מ"ר 44346) ו/או נאסר עודה (68398)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העוררים

- נ ג ד -

רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול

באמצעות פרקליטי הלשכה המשפטית
רח' כנפי נשרים 15, ירושלים
טל: 02-5489888; פקס: 02-5489886

המשיבה

ערר

בית הדין הנכבד מתבקש בזאת להורות למשיבה להסיר את המחדל שבאי המענה הממושך לבקשת העוררים וליתן החלטה סופית בעניין שדרוג מעמדו של העורר 3 למעמד של תושב קבע. כל זאת, בהתאם להתחייבויותיה בפני בית דין נכבד זה במסגרת הליך ערר (י-ם) 15-2153 מיום 12.9.2016.

פתח דבר

ערר זה עוסק בהתנהלות פסולה של המשיבה, אשר לאחר שיהוי בלתי נסבל והליכים שאותם נאלצו העוררים לנהל בפני בית דין נכבד זה התחייבה לפעול בעניינו של העורר 3 נער, אשר מרגע היוולדו ועד עצם היום הזה מצוי באחריותן של הרשויות השונות בישראל. רשויות, אשר על אף היותן לכאורה אמונות על שלומו וטובתו של הילד, מעולם לא טרחו להסדיר את מעמדו בישראל.

נוכח נסיבותיו החריגות של העורר 3 והתנהלותן הלקויה של הרשויות לאורך השנים קבע בית הדין הנכבד במסגרת הערר דלעיל כי על המשיבה מוטל הנטל להשלמת רישומו של הנער במרשם האוכלוסין. עוד נקבע כי לאחר שנה בה יחזיק העורר 3 במעמד ארעי ובהיעדר נסיבות, תשקול המשיבה את שדרוג מעמדו של העורר 3 למעמד של תושב קבע. דא עקא מועד זה חלף זה מכבר והמשיבה ממשיכה ומתמהמהת בהסדרת מעמדו של העורר 3. כל זאת תוך התעלמות בוטה מפניות העוררים אליה בעניין ומהתחייבויותיה אשר קיבלו תוקף של פסק דין. שוב נראה כי אין מנוס מלהגיש ערר

לבית הדין הנכבד, על מנת שיורה למשיבה לעשות את המוטל עליה ולהסדיר את מעמדו של העורר 3 בישראל באופן סופי, לאלתר.

החלק העובדתי

הצדדים

1. **העוררת 1** הינה תושבת קבע בישראל, המשמשת מזה שנים רבות, יחד עם בעלה, העורר 2, כמשפחת אומנה מטעם רשויות הרווחה לעורר 3. כמו כן מונו העוררים 1-2 כאפוטרופסים של העורר 3 במינוי מטעם בית המשפט לענייני משפחה בירושלים.
2. **העורר 3** (להלן: **העורר**), הוא בנה של תושבת השטחים, שנולד לה בשנת 2001 בבית חולים אסף הרופא בעודה מרצה עונש מאסר בכלא נווה תרצה בישראל. זמן קצר לאחר שיחרורה של האם מהכלא, הוצא העורר 3 מחזקת אמו והושם במשפחת אומנה, היא משפחת העוררים 1-2.
3. **העוררת 4** היא עמותה רשומה, אשר שמה לה למטרה לסייע לאנשים שנפלו קורבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה להגן על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעוררת ציבורית ובין כמייצגת אנשים שזכויותיהם נפגעו.
4. **המשיבה** הינה רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול.

רקע עובדתי ומיצוי הליכים

5. ביום 16.10.2001 נולד העורר בבית חולים אסף הרופא, לגב' נסרין רימאווי, אסירה בכלא נווה תרצה ותושבת השטחים. לאחר לידת בנה שבה הגב' רימאווי עם העורר להמשך ריצוי עונשה בכלא. העורר גדל לצד אמו בין כתלי הכלא עד לשנת 2003, השנה בה סיימה אמו לרצות את עונשה.
6. עם שיחרורה מהכלא, עברה הגב' רימאווי עם העורר להתגורר בבית בן זוגה באותם ימים, שנחשב באותה עת אף כאביו של העורר. זמן קצר לאחר מכן עזבה אמו של העורר את הבית והותירה את בנה לאנחות בידי בן זוגה. בעקבות קשיים בגידול הילד בהם נתקל בן הזוג, הוצא העורר תוך זמן קצר מרשותו של בן הזוג ובהסכמתו, והושם על ידי רשויות הרווחה באומנה במשפחת העוררים 1-2. בנוסף, הובילה בדיקת רקמות שנערכה בעניינו של העורר לתוצאה, כי בן הזוג של האם אינו אביו הביולוגי של העורר. כאמור לעיל, משפחת העוררים 1-2 אף מונתה לפני מספר שנים לאפוטרופסיתו על ידי בית המשפט לענייני משפחה בירושלים.
7. לדאבון לב, על אף שהעורר מתגורר כל חייו בישראל ומצוי כל שנים באחריותן של רשויות המדינה השונות, לא טרחו אותן רשויות מעולם להסדיר את מעמדו החוקי בישראל. וכך, כל חייו חי העורר כמחוסר מעמד בעולם, כאשר האפשרות היחידה לזהותו היא באמצעות מספר פנים משרדי שניתן לו על ידי רשויות הרווחה, לצורך זיהויו במערכות רשות הרווחה.
8. ברם, העורר, שגדל והפך לנער צעיר, החל אט אט להבין את מצבו הבעייתי ולפתח בעיות התנהגות בעקבות החששות והתסכול המקננים בו.

9. כאשר הבינו העוררים 1-2 כי אם לא יעשו מעשה לא יוסדר מעמדו החוקי של הילד לעולם, הם פנו לעוררת בבקשה כי תסייע להם בעניין. ביום 9.8.2012 פנתה העוררת 4 למשיבה, בבקשה לפתוח בהליכי הסדרת מעמדו של העורר בישראל.
10. ביום 24.10.2012 התקבל מכתב מטעם המשיבה, בו נדרשו העוררים להמציא לה את הודעת הלידה של העורר, על מנת שעניינו יוכל להיבחן על ידה.
11. בעקבות הדרישה, פנתה העוררת 4 לרשויות הרווחה המטפלות בעניינו של העורר מיום לידתו וביקשה מהם להעביר לידיה את הודעת הלידה, הנדרשת לשם הסדרת מעמדו של העורר במרשם האוכלוסין.
12. לאחר מספר פניות של העוררת לרשויות הרווחה, נמסר מטעמם כי סביב הליך רישום לידתו של העורר אירעו כשלים, שהובילו לכך שככל הנראה העורר לא נרשם בהודעת הלידה בשמו ותחת שם אמו, אלא ללא שם ותחת שמה של אזרחית ישראלית. בעקבות מידע זה, ועל מנת לעמוד על מצב הדברים לאשורם, פנתה העוררת 4 ביום 25.4.2013 לבית החולים אסף הרופא, שם כאמור נולד העורר, ודרשה לקבל לידיה את הודעת הלידה של העורר.
13. בתחילה ניסה בית החולים להתחמק משיתוף פעולה בעניין ועל אף שהוצגו לו המסמכים הנדרשים, הוא דרש מהעוררת לפנות לפקיד סעד שמלווה את עניינו של העורר ולבקש באמצעות אותו פקיד סעד את הודעת לידת החי של העורר מבית החולים.
14. רק ביום 15.7.2013, ולאחר שהעוררת 4 שלחה לבית החולים מכתב מטעמו של פקיד הסעד, שמבקש אף הוא מבית החולים לשתף פעולה ולהמציא לעוררים את הודעת הלידה של העורר, נשלחה הודעת הלידה לעוררת 4.
15. ואכן, המידע שנמסר לעוררת 4 מרשויות הרווחה התברר כנכון, ועל אף שאמו של העורר לא הגיעה ללדת בבית החולים באופן עצמאי, אלא כאסירה המלווה באנשי שב"ס, הרי שהעיון בהודעת הלידה של העורר מעלה, כי ההודעה כוללת פרטים כוזבים. כך נרשם העורר בהודעת הלידה כבנה של אזרחית ישראלית ואף קיבל מספר זהות ישראלי.
16. לא זו אף זו. מבדיקות נוספות שערכה העוררת 4 עולה, כי הפרטים הכוזבים המופיעים בהודעת הלידה אינם מעשה שגגה ונכתבו לכאורה בכוונת מכוון. נפרט. מבדיקה שערכו העוררים עולה, כי ביום לידת העורר, לא הייתה האזרחית הישראלית ששמה מצוין בהודעת הלידה מאושפזת בבית החולים אסף הרופא. בנוסף, הצליחו העוררים לקבל לידיהם מסמך רשמי נוסף מבית החולים אסף הרופא – תביעה למענק אשפוז – כשעליו מתנוססים הפרטים הכוזבים ולצידם נכתב בבירור כי מדובר בתושבת השטחים ובאסירה מכלא נווה תרצה. הווי אומר, בבית החולים אסף הרופא ידעו בוודאות כי העורר, שנרשם בהודעת הלידה כבן לאזרחית ישראלית, הוא בן לאם אחרת, שהינה תושבת השטחים.
17. בעקבות קבלת הודעת לידת החי, שבו העוררים ופנו ביום 9.8.2013 ללשכת המשיבה והגישו באמצעותה לוועדה הבינמשרדית בקשה להסדרת מעמדו של העורר בישראל. ברם, על אף שמדובר במחוסר מעמד בעולם, שחי כל חייו בישראל ומצוי מרגע לידתו באחריותן הרציפה של הרשויות, הושבה הבקשה ביום 17.9.2013 למשרדי העוררת 4, כשעליה נכתב באופן תמוה כי את

- הבקשה יש להפנות לוועדה ההומניטארית שהוקמה על פי הוראת השעה. זאת בעוד שלוועדה ההומניטארית, שהוקמה על פי חוק הוראת השעה, אין כידוע כל סמכות לדון בעניינם של מי שאינם תושבי השטחים וביניהם העורר, שכל חייו חי בישראל ומצוי מאז ומתמיד באחריות רשויות הרווחה.
18. בעקבות השבת הפנייה לעוררים ונוכח הפגיעה המתמשכת בטובתו של העורר, שעניינו אינו מקודם ומעמדו אינו מוסדר, שבו העוררים ודרשו מהמשיבה להסדיר את מעמדו של העורר ואף לרשום אותו במרשם האוכלוסין במעמד האפוטרופסים שלו, העוררים 1-2.
19. ואכן, בתום התמהמהות ארוכה, במסגרתה התלבטה המשיבה כיצד יש לנהוג בעניינו החריג של העורר, זומנו העוררים 1-2 ללשכת המשיבה שבירושלים המזרחית, להגשת בקשה לרישומם של העורר במרשם האוכלוסין.
20. בימים 26.2.2014, 23.3.2014, 8.4.2014 ו-12.5.2014 שבו העוררים ופנו ללשכת המשיבה בבקשה להבין מה מצב הטיפול בבקשתם.
21. ביום 5.6.2014 התקבל מכתב מלשכת המשיבה, לפיו מתבקשים העוררים להמציא למשיבה המלצה להענקת מעמד בישראל מטעם שירותי הרווחה.
22. ביום 15.7.2014 נמסרה לפקידת המשיבה בלשכה ובאופן ידני ההמלצה שנדרשה על ידה.
23. בימים 24.8.2014, 2.10.2014, 11.11.2014, 14.12.2014 ו-21.1.2015 שבו העוררים ופנו למשיבה בבקשה להבין מה סטאטוס הטיפול בבקשה. אולם, למרות כל הפניות ועל אף שעניינו של העורר 3 היה גלוי וידוע למשיבה מזה זמן רב, היא לא השיבה לבקשה.
24. נוכח האמור, נאלצו העוררים להגיש ביום 3.2.2015 לבית הדין הנכבד ערר ובקשה לצו ביניים בעניינו של העורר 3 — ערר 1260/15.
25. ביום 13.5.2015 התקבלה במשרדי העוררת 4 החלטת הוועדה הבינמשרדית של המשיבה מיום 25.3.2015 ולפיה יוכנס העורר להליך מדורג, במהלכו יינתן לו בשלב ראשון רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 לשנתיים, ורק לאחר מכן יידון עניין שדרוגו למעמד של תושב קבע.
26. נוכח הודעות הצדדים, מחק בית הדין הנכבד את הליך הערר ביום 25.5.2015.
27. עם קבלת החלטת המשיבה בעניינו של העורר, שבו העוררים והגישו ערר לבית דין נכבד זה – ערר 15-2153. העוררים טענו כי בנסיבותיו החריגות של עניינו של העורר, החלטתה של המשיבה, הממשיכה ופוגעת בזכותו של העורר ובזכות המשפחה בה גדל לחיי משפחה ובעיקרון טובת הילד, היא החלטה משוללת כל היגיון, בלתי סבירה ומשכך, פסולה. בפרט נוכח העובדה כי מדובר בילד צעיר, שמיום היוולדו ועד עצם היום הזה המצוי בפיקוח ובאחריות רשויות המדינה, שבמשך שנים רבות זנחו את עניין הסדרת מעמדו.
28. ביום 12.9.2016 נערך דיון בערר ובסופו של הדיון נקבע, בין השאר, כי העורר יירשם במרשם האוכלוסין במעמד ארעי וכי בחודש מרץ 2017 יובא עניינו בפני הוועדה הבינמשרדית אשר בהיעדר שינוי בנסיבות תשקול את שדרוג מעמדו למעמד של תושב קבע. כמו כן נקבע בפסק

הדין כי הנטל להסדרת רישומו של העורר במרשם האוכלוסין מוטל על המישיבה ולא על העוררים.

העתק פרוטוקול הדיון בערר (י-ם) 2153-15 ופסק הדין בסופו, מצ"ב ומסומן ע/1.

29. בהתאם להוראות פסק דינו של בית הדין הנכבד נרשם העורר ביום 25.9.2016 לראשונה בחייו במרשם האוכלוסין הישראלי.

העתק תמצית רישום מרשם האוכלוסין המעידה על העניין מצ"ב ומסומן ע/2.

30. לאור התחייבות המשיבה במסגרת פסק הדין בערר (י-ם) 2153-15 להעלות את עניינו של העורר לדיון בפני הוועדה הבינמשרדית בחודש מרץ 2017 ובבחינת, מקדים תרופה למכה, פנה הח"מ לב"כ המשיבה עובר לחודש מרץ וציין בפניה כי קיימת התחייבות להביא את עניינו של העורר לדיון בחודש מרץ הקרוב. דא עקא, רק ביום 8.8.2017, חמישה חודשים לאחר המועד עליו התחייבה המשיבה בפני בית הדין, זומנו העוררים לשימוע בלשכתה שבירושלים המזרחית כאשר מועד השימוע נקבע ליום 20.8.2017.

העתק מזימון העוררים לשימוע בלשכת המשיבה מצ"ב ומסומן ע/3.

31. במועד השימוע הגישו העוררים למשיבה מסמכים נוספים שנדרשו מהם במסגרת הזימון לשימוע.

העתק ממסמכים אלו מצ"ב ומסומן ע/4.

העתק מפרוטוקול השימוע מצ"ב ומסומן ע/5.

32. בימים 16.11.2017, 17.12.2017, 27.12.2017, 2.1.2018, 1.2.2018 ו-1.3.2018 שבו העוררים ופנו למשיבה בבקשות לסיים את הסאגה וליתן החלטה בעניינו של העורר בהתאם להתחייבות המשיבה בפני בית הדין.

העתק מפניותיהם החוזרות ונשנות של העוררים למשיבה בעניין מצ"ב ומסומן ע/6.

33. במקביל, ולאור התמהמהות המשיבה במתן החלטה עליה התחייבה, נאלצו העוררים להמשיך ולהאריך את מעמדו הארעי של העורר על מנת שלא יהפוך לשוהה בלתי חוקי. מעמד זה הוארך ביום 28.12.2017 עד ליום 28.3.2018.

העתק מתמצית מרשם האוכלוסין המעידה על הארכת מעמדו הארעי של העורר מצ"ב ומסומן ע/7.

34. לדאבון לב, על אף ההתחייבות הברורה של המישיבה בפני בית הדין הנכבד במסגרת הליך ערר (י-ם) 2153-15 ועל אף שהעוררים פנו אליה פעם אחר פעם בשנה האחרונה שחלפה ממרץ 2017, עד למועד כתיבת שורות אלו לא התקבלה כל החלטה בבקשה ונראה כי המשיבה ממשיכה ומתעלמת מהעוררים ומפסק דינו של בית דין נכבד זה.

המסגרת המשפטית

35. להלן יטענו העוררים, כי בנסיבותיו החריגות של עניינו של העורר, התמהמהותה של המשיבה, הממשיכה ופוגעת בזכותו ובזכות המשפחה בה גדל במשך כל השנים לחיי משפחה ובעיקרון טובת הילד, תוך התעלמות בוטה מהעוררים ומפסק דינו של בית הדין הנכבד, היא התנהלות משוללת כל היגיון, בלתי סבירה ומשכך, פסולה. התנהלותה של המשיבה בעניינו של העורר 3 אף אינה עולה בקנה אחד עם הרציונאל העומד בבסיס הליכי המבחן אותן עורכות המשיבות במסגרת מתן מעמד לזרים בישראל. בפרט נוכח העובדה כי מדובר בילד צעיר, שמיום היוולדו ועד עצם היום הזה המצוי בפיקוח ובאחריות רשויות המדינה, שבמשך שנים רבות זנחו את עניין הסדרת מעמדו.

אי-המענה מנוגד לחובתה לפעול במהירות הראויה ומבזה את פסק הדין

36. אחד מאדני המשפט המינהלי הוא חובתה של רשות מינהלית להשיב לפניות המועברות אליה בתוך זמן סביר. טיפול יעיל ומהיר בפניות הוא מיסודותיו של מינהל תקין. על המשיבה לטפל בפניות המגיעות אליה בהגינות, בסבירות ובמהירות ראויה.

הרשות לא הוקמה [...] אלא כדי לתת שירות לציבור. [...] אפשר לומר כי החובה הראשונית של הרשות היא להפעיל את הסמכות כך שהשירות [...] לציבור כולו יינתן במהירות הראויה, ללא טרחה יתירה, ברמה גבוהה ובהוצאות נמוכות, ככל שניתן. זוהי חובת היעילות. חובת היעילות, אף היא, כמו חובת ההגינות נובעת מן המעמד של הרשות המינהלית כנאמן הציבור. (י' זמיר, **הסמכות המינהלית** (תשנ"ו) (ב), עמ' 675).

37. על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר (בג"ץ 6300/93 **המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות**, פ"ד מח(4) 441, 451). וראו גם: בג"ץ 7198/93 **מיטראל בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר**, פ"ד מח(2) 844, 853 (1994); בג"ץ 5931/04 **מזורסקי נ' מדינת ישראל – משרד החינוך**, פ"ד נט(3) 769, 782 (2004); ע"א 4809/91 **הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים נ' קהתי**, פ"ד מח(2) 190, 219.

38. חובת המשיבה לפעול בעניינם של הפונים אליה בזריזות ראויה, מעוגנת גם בסעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, הקובע לאמור:

הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור לעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.

39. יפים לענייננו גם דבריו של כבוד השופט לוי ז"ל, המבטאים בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים את החומרה הרבה שבהתנהלות של סחבת, עיכובים ואי מתן מענה ענייני מצד הרשות:

המשיב אינו רשאי לנהוג בעותרים - כמוהם ככל פונה אחר - באופן בו הוא נוהג; המשיב אינו רשאי להותיר את עניינם תלוי ועומד בלא מענה ענייני... המשיב אינו רשאי להתיש את העותרים ללא תוחלת, לגרום להם להוצאות מיותרות ולעכב, אגב כך, את בירורו המהותי של עניינם. ואם

נשתכחו מן המשיב טיבן של חובות בהן הוא חב, כי אז מחובתו של בית המשפט לשוב ולשנן באוזניו (בג"ץ 10399/04 בן אבדקול נ' משרד הפנים, מינהל האוכלוסין, תק-על 2005(3), 1608, 1609).

40. בענייננו לא זו בלבד שהמשיבה מפרה את חובתה לפעול במהירות הראויה אלא שמדובר בביזוי פסק דין חלוט. חלפה לה שנה תמימה מהמועד שנקבע בפסק הדין להעלאת עניין שדרוג מעמדו של העורר לדיון בפני הוועדה הבינמשרדית. רק באיחור של קרוב לחצי שנה ממועד זה ובעקבות פניות של העוררים למשיבה היא הואילה בטובה לזמנם לשימוע. העוררים הגישו לה את כלל המסמכים שנדרשו מהם על אף שחלקם היו משוללי כל היגיון. ברם, כל זאת לא הביא את המשיבה למתן החלטה עניינית בדבר שדרוג מעמדו של העורר והיא שבה ומאלצת את העוררים לפנות לבית הדין הנכבד.

פגיעה בזכות לחיי משפחה

41. בבג"ץ 7052/03 עדאלה נ' שר הפנים, תק-על 2006(2), 1754 (להלן: פסק דין עדאלה), נקבע כי הזכות לחיי משפחה היא זכות יסוד חוקתית בישראל, הכלולה בזכות לכבוד האדם. עמדה זו זכתה באותו פסק דין לתמיכה גורפת של שמונה מתוך אחד עשר שופטי ההרכב. ואלו דברי הנשיא דאז ברק בעניין הזכות לחיי משפחה בישראל:

הזכות החוקתית להקים תא משפחתי משמעותה הזכות להקים את התא המשפחתי בישראל. אכן, לבן הזוג הישראלי עומדת הזכות החוקתית, הנגזרת מכבוד האדם, לחיות עם בן זוגו הזר בישראל ולגדל בישראל את ילדיו. הזכות החוקתית של בן הזוג למימוש התא המשפחתי שלו, היא, בראש ובראשונה, זכותו לעשות כן במדינתו שלו. זכותו של ישראלי לחיי משפחה משמעה זכותו לממשה בישראל. (פיסקה 34 לפסק דינו של הנשיא ברק).

42. בפסק דין זה נקבע גם כי זכותו של הילד לגדול בתא משפחתי שלם ויציב:

... לילד הזכות לגדול בתא משפחתי שלם ויציב. טובתו מחייבת כי לא יופרד מהוריו וכי יגדל בחיק שניהם. אכן, קשה להפריז בחשיבות הקשר בין הילד לבין כל אחד מהוריו. ההמשכיות וההתמדה בקשר עם הוריו הם יסוד חשוב בהתפתחותם התקינה של ילדים (פיסקה 28 לפסק דינו של הנשיא א' ברק בעניין עדאלה).

(ההדגשות הוספו, ב.א.).

43. מעמדה של הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית, משליך במישרין על האפשרות לפגוע בזכות זו, לעכב או לסרב לבקשות לרישום ילדים שמוגשות למדינה על ידי הורים או אפוטרופסים לילדים תושבי המדינה. קביעת הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית, משמעה כי כל פגיעה בזכות זו צריכה להיעשות בהתאם לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – ורק משיקולים כבדי משקל.

44. המשך אי הסדרת מעמדו של העורר באופן מיידי וקבוע בהתאם לפסק דינו של בית דין נכבד זה, פוגע בזכותו של העורר ושל המשפחה היחידה בולם הדואגת לכל צרכיו לחיי משפחה, באופן שאינו מידתי ואינו סביר.

פגיעה בעיקרון טובת הילד

45. ברור כי זכותו וטובתו של העורר לחיות עם העוררים 1-2 וכי הסדרת מעמדו משרתת את הצורך הבסיסי שלו לגדול בתא משפחתי שלם ויציב.

46. הקביעה, כי יש לאפשר לילדים לגדול בתא משפחתי יציב ואוהב, באה לשרת עיקרון רחב יותר, המוכר במשפט הישראלי והבינלאומי – עיקרון טובת הילד. על פי עיקרון זה, בכל הפעולות הנוגעות לילדים, בין בידי בתי משפט, רשויות מינהל או גופים תחיקתיים, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה. כל עוד הילד הוא קטין וכל עוד הורהו מתפקד כראוי, טובתו מחייבת לאפשר לו לגדול בתא משפחתי התומך בו.

47. במשפט הישראלי עיקרון טובת הילד הוא עיקרון יסודי ומושרש. כך, למשל, בע"א 2266/93 **פלוני נ' פלוני**, פ"ד מט(1) 221, פסק השופט שמגר כי על המדינה להתערב לשם הגנה על הילד מפני פגיעה בזכויותיו.

48. מעבר לכך, עיקרון טובת הילד הוכר בפסקי דין רבים כעיקרון מנחה בכל מצב בו יש לאזן בין זכויות. כפי שנאמר בע"א 549/75 **פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד ל(1), 459, עמודים 466-465, "אין לך עניין שיפוטי הנוגע לקטינים, אשר בו טובתם של הקטינים אינה השיקול הראשוני והעיקרי".

49. גם במשפט הבינלאומי נהנה עיקרון טובת הילד ממעמד של עיקרון-על. בין היתר, בא הדבר לידי ביטוי בכינונה של האמנה בדבר זכויות הילד. האמנה, אותה אשררה מדינת ישראל, קובעת שורה של הוראות המחייבות הגנה על התא המשפחתי של הילד ובפרט סעיף 3, הקובע כי עניינם של ילדים יילקח בחשבון כנתון מרכזי בכל מעשה שלטוני. מכאן עולה, כי כל דבר חקיקה או מדיניות, ראוי לו שיפורש באופן המאפשר לשמור על זכויותיו של הקטין.

50. בנסיבותיו הייחודיות של המקרה דנן, העיכוב המלאכותי והבלתי נסבל בו נוקטת המשיבה בהסדרת מעמדו הקבוע של העורר, פוגע בו ומותיר אותו במצב של חוסר יציבות וחוסר ודאות באשר לגורלו ומעמדו בישראל, בניגוד לעיקרון טובת הילד.

סיכום

51. מזה זמן רב שהעוררים ממתנינם כי המשיבה תפעל בהתאם להוראות בית דין נכבד זה במסגרת פסק דינו מיום 26.9.2016. דא עקא, גם היום שנה וחצי ממועד מתן פסק הדין ממשיכה המשיבה ומעכבת את הסדרת מעמדו של הילד בישראל, ללא כל היגיון או תכלית נראית לעין. בהתנהלותה זו, מפירה המשיבה את חובותיה כרשות מינהלית, לפעול בהגינות בהתאם למתבקש בנסיבות העניין.

52. אשר על כן, מתבקש בית הדין הנכבד להורות למשיבה להסיר את המחדל המתמשך שבאי ציות לפסק דינו וליתן לאלתר החלטה בעניין שדרוג מעמדו של העורר למעמד של תושב קבע. כמו כן, מתבקש בית הדין לחייב את המשיבה בתשלום שכ"ט עו"ד והוצאות משפט.

ירושלים, 6 מרץ 2018

בנימין אחסתרובה, עו"ד
ב"כ העוררים

(ת.ש. 71104)